

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

„Felség, Magyarország lábaidnál fekszik.”

Szerényi József alázatos jelentése Bécsbe, az osztrák kabinetiroda főnökének.

Kegyelmes Uram!
Hódolattal tisztelt Barátom!

Közeledvén az évfordulója a nevezetes eseménynek, amikor a magyar koalíció vezetőit miniszterekké tettük, elérkezettnek látom az időt arra, hogy egy évi működéséről Neked, Excellenciás uram és barátom jelentést tegyek

E tiszteletteljes jelentésemből, amelyet szigorúan bizalmasnak kérek tekinteni, megláthatod, hogy az időt, amely a nevezetes esemény óta eltelt, céltudatosan használtam fel és olyan eredményt értem el, aminőre — valljuk meg — legvérmesebb reményseink dacára sem számítottunk.

Paskievits 1849-ben — bocsánat, hogy ezt az évszámot Előtted, mint Felséges Urunknak hűséges alattvalója előtt emlitem — azt jelentette Miklós cárnak: »Felség, Magyarország lábaidnál fekszik.« Én a szerény epigon, éppen olyan önérettel jelenthetem: Magyarország lábaitoknál fekszik.

Ha e tényeket ott fent Bécsben, ahol a birodalom sorsa fölött döntenek, jegyzébe veszik és az elért eredményeket regisztrálják, hiszem, hogy illetékes helyen tudomást fognak venni arról, aki minden munkaerejével, az újpesti rabbi házában, a talmud-tanulás közben megszerzett diplomáciával fáradozott azon, hogy a jelen helyzet bekövetkezzék. És ha tudomást vesznek a munkáról, bizonyosan nem fog elmaradni az elismerés a munkástól sem.

Ez előzmények után, rátérek tiszteletteljes jelentésemre, amelyet kezdenem kell az azal az ügygyel, amelyre való hivatkozással kértem, tavaly április első napjaiban engedélyt akkori miniszteremtől arra, hogy Bécsbe mehessenek és mozgató faktor lehessenek a Werkerle-kormány nyeregbe jutása körül történő eseményeknél. Értem ezalatt a magyar iparnak a hadseregszállításoknál való részesedését.

Emlékezhet Excellenciád arra, hogy Tisza István gróf miniszterelnöksége idején egy megállapodás kötöttet, amely biztosította a magyar ipar részére a hadseregszállításoknál a kvóta arányában való részesedést. Ezt a kedvező és az ország iparára nézve igazán üdvös hatású megállapodást halomra döntöttük és bárha a delegációkban sokan kifogásolták a jelen helyzetet, sikerült idejében történt kijelentések, főleg azonban nagyszerűen organizált sajtónk segítségével a közvéleményt úgy preparálni, hogy egyes vár-

megyék közgyűlési határozattal »üdvözölték« a kormányt a magyar ipar jogainak elismeréseért folytatott győzedelmes harcáért. Az egész ország lázas örömben van afölött, hogy a magyar iparnak ilyen »diadalt« szerezünk, csak éppen az érdekeltek elégedetlenkednek. Ámde ezek kisebbségben vannak. És a minoritás, a nemzeti kormányzat idején — nem számít. Hogy e sorok szerény írójának mennyi része van ebben az eredményben, annak a megítélését hódoló hived Reád bizza.

Időrendben ugyan még nem kellene e tárgyra térni, de az aktualitás szükségessé teszi azt, hogy a kiegyezési kérdéseket szóvá tegyem és beszámoljak Neked, Excellenciás Uram arról, hogyan készítjük elő a magyar közvéleményt arra, hogy az 1905 júliusban Felséges Urunktól már megadott önálló vámterület helyetek egyenértékűségét az ország most a vámszerződést fogadja el.

Már fennebb szerencsém volt említeni, hogy sajtónk kitűnően van organizálva. Igaz, hogy rettenetes pénzünkbe került, de végeredményben a háború is pénzbe kerül és aki harcra kezd, annak pénzének kell lennie. Már pedig, mi kezdettől fogva úgy tüntettük fel a dolgokat, mintha harc előtt állanánk és a közvélemény is azt hitte, hogy a kiegyezés kérdésében mint kerülhetetlen ellenfelek állunk egymással szemközt, holott még a mult esztendőben alázatos tisztelettel köteleztük le magunkat a Felség dolgozószobájában arra, hogy Veletek megegyezésre fogunk jutni — ha Magyarországnak tönkre is kellene mennie az egyezés alapján. Mert mi álljuk a szavunkat, mint igazi gentlemanok. Majd meglátod, Kegyelmes Uram, hogy a létszámemlést milyen egyszerű vívmányként fogjuk beadni a magyar nemzetnek.

A kiegyezés tehát meglesz. Örömmel jegyzem meg, hogy sikerült a közvéleménybe ügyesen bedobott jelszavak hangoztatása által a helyzetet annyira komplikálni, hogy egyetlen józanészű ember se tud kiokoskodni belőle. Ebben a zavarosban és közzgazdasági tudatlanságban, mely magyar hazánkat átleni, Excellenciátok ügyessége rendkívül nagy eredményeket érhet el. Én rajta leszek, hogy a magyar közvélemény előtt még a minősített hazaárulás is a trikolor színeibe legyen burkolva.

A dalmát vasutak kérdésében is láthatod Excellenciás uram, minő féltő gondnal iparkodom megvédelmezni az osztrák érdekeket. Immáron elhatározott tény az, hogy

a dalmát partvidék vasutja, amely Horvátországon keresztül az osztrák örökös tartományokkal szárazföldön is összeköti Dalmáciát, ki fog épülni. És bárha tudjuk, hogy a magyar vér- és pénzáldozatokkal megszerzett és főtartott Bosznia és Hercegovina, nemkülönbben a szomszédos Szerbia ipara és kereskedelme, imporiája és exportja e vasut létesítésével elterelődik Magyarországtól, a magyar kormány nemcsak hogy nem akarja megakadályozni a horvát területen át — tehát a magyar királyság területén — való vezetést, hanem hallgatásával egyenesen elősegíti ezt a tervet. Annak idején — Szöll Kálmán kormányzata alatt — remonstrált a magyar közvélemény az ellen, hogy a bosnyák vasutak kiépítése által Bosznia a tengerrel közvetlen összeköttetést kapjon és így a boszniai forgalom Ausztria forgalmába bekapcsolassék, pedig az csak jelentéktelen mozzanat volt ahhoz, amit a most tervbe vett dalmát vasut céloz, és ennek dacára egyetlen hang sem emelkedik a vasut építése ellen. Azt hiszem, Kegyelmes Uram, tudod, hogy vasuti ügyekben ki a magyar kormány állandó szakértője és mindenkor tanácsadója. Szerénységem tiltja megnevezni az illető magyar államférfiut.

Jelentésem hiányos volna, ha nem emelném ki működésemmek ama részletét, amely Kossuth Ferencre és a függetlenségi pártot vonatkozik. Jelentésemnek eme részlete a legfontosabb államtitkok körébe tartozik és ezért kérek, Kegyelmes Uram, méltóztassál ezt a részt a legfontosabb diplomáciai titkos írók Wertheim-zekrényében megőrizni, ott, ahol a pragmatika szankció törvénybe iktatása körül érdemeket szerzett magyar urak tarifáját, a szatmári békénél »érdemeket« szerzett magyar urak névsórat, az 1848 — 49-iki szabadságh... pardon, forradalom idején császárhűségokről tanubizonyságot tett magyar főurak és püspökök iratait tartogatták a Habsburgok.

Azt hiszem, hogy sikerült elérnem azt, amit Ausztriában hihetetlennek tartottak eddig. Alapjában ingattam meg a Kossuth-kultust és lejárattam azt a nevet, amelyet eddig — bocsánat az őszinte szóért — szentnek tartott minden magyar ember.

Kossuth Ferencből, a trónfosztó Kossuth Lajos fiából, lakájt csináltam, aki a bécsi udvar intésére úgy táncol, mint a havasi oláh által láncon vezetett medve... Emlékezhetsz, Kegyelmes Uram, arra, hogy tavaly Karlsbadban Kossuth Ferenc hogyan vezette

A legújabbban megjelent képes
ÁR J E G Y Z É K E M E T
kérje, melyet bárkinek portómentesen és díjmentesen küldök.

WEISZ J. HUGÓ órákészítő és órákereskedő Szeged, Kárász-utca 6. szám.

Valódi svájci nikkell remontoir zsebóra 3 évi felelősség mellett, 5 kor. — 5 drb átvételénél 5% engedmény.

az osztrák tisztviselőket augusztus 18-ikán a templomba és miként hallgatta végig állva a Gotterhalte lojális akkordjait, arról is bizonyonyal van tudomásod, hogy a Kossuth-nóta miatt állásától megfosztott tisztek hónapokon át hiába kopogtattak Kossuth Ferenc ajtaján, a lojális kereskedelmi miniszter távol tartotta magától ezeket a felforgató elemeket Kossuth Lajos szobráról és siremlékéről sem beszél senki. Október hatodikának nemzeti gyásznapja, vagy március 15-ikének nemzeti ünneppé való dekretálását sem bolygatja senki. Ha valaki felmerészel szólalni olyan kérdésben, amely kellemetlen lehet az uralkodónak vagy Ausztriának, azt rögtön lesújtja Kossuth Ferenc szemének haragos villáma. Kezes bárányokká vedlettek át a kuruc farkasok, akiknek szemei előtt örökké ott lobogtatja a mandátum koncát a jó pásztor, Kossuth Ferenc. Így tudtam elérni azt, hogy nyugodtan jelenthem ki: Magyarország lábaitok előtt fekszik.

Hogy milyen nehéz volt ez a munka, a melyet végeztem, azt csak az tudja méltányolni, aki ismeri Kossuth Ferenc mérhetetlen elbizakodottságát, határtalan hiúságát. Kossuth Ferenc Európa egyik legműveltebb emberének tartja magát, holott gyermekkorában a dajkája valószínűleg elejtette és ennek a malaproposnak a szimpotóráival találkozhatunk nála. Ezt az embert, aki azt hiszi, hogy édes atyja utólréhetetlen zsenialitása nála fokozottabb mérvben van meg, a folytonos óvációkkal, amelyekkel mellette rendeztettem, a görögüzes manifesztációkkal, amelyeket tiszteletére meggyújtattam, teljesen lettem a lábáról és most ő az én fűtőlésem szerint táncol. Igaz, ezt én úgy csinálom, hogy ő is, meg a közönség is azt hiszi, hogy én a Kossuth-nótát fuvom, ezért táncol ő az én nótáma. Ámde valójában, Te legjobban tudod, Kegyelmes Uram, hogy én azt a nótát fuvom, amelynek kottáit Te bocsáttad rendelkezésemre.

Befejeztem jelentésemet. Ha figyelemmel átolvasod e sorokat, meggyőződést szeresz azokból Kegyelmes Uram, hogy minden cselekedettemmel azon fáradoztam, hogy a bizalomnak, amellyel megtisztelni méltóztatott, teljes mértékben megfelelni iparkodtam. És ha nem is értük meg az, hogy az oszmánarchia az egész világ előtt léte-süljön, de legalább rávittük a nemzetet arra az útra, amelyen ez a magasztos cél megközelíthető és elérhető lesz.

Előttem, Kegyelmes Uram, kifejezhetem abbéli reményisémet, hogy a legilletékesebb körökben tudomást szereznek arról az oda-

adásról, amellyel én az említett cél érdekében működni soha el nem mulasztom.

Változatlan hűséggel és aláztos tisztelettel köszönt

Budapest, 1907. március 20.

Szterényi József,

államtitkár

a kereskedelmi miniszteriumban.

Másolta: Sir.

Tisza István győzelme. Köztudomásu, hogy a hadsereg szállítások kérdésében a magyar kormány vereséget szenvedett. A kvóta-arány, amely szerint a magyar iparnak részesednie kellene a hadsereg-szállításokban, nem úgy van megállapítva, amint azt annak idején Tisza István és az osztrák kormány között történt egyezmény megállapította, hanem sokkal kedvezőtlenebbül, — természetesen a magyar ipar rovására.

Ennek dacára Győr és Somogy vármegye, ahol a latfundimus urak uralkák a megyegyűlést, elhatározta közgyűlésén, hogy köszönetet mond a kormánynak a magyar ipar hathatos védelméért a hadsereg-szállítások kérdésében. Ezt a határozatot körirat alakjában pártolás végett megküldötték a társ-törvényhatóságoknak is.

Bihar vármegye állandó választmánya, a győri és somogyi tulipánvitézek átiratában nem láttak mást, csak üres szervilizmust és azért úgy határozott, hogy előbb tetteket akar látni, azután ráérnek majd üdvözölni és köszönteni a nemzeti kormányt.

Természetes, hogy Bihar megye főkoalíciós vitézéinek, a sokszoros baklövésseiről ismert Glatz főispánnak nem tetszett ez az állásfoglalás és mindenáron meg akarta a kormánynak szerezni a bihari üdvözlőlet és azzal argumentált, hogy az eddigi kormányok még a törvényben gyökerező jogokat sem védtek meg, azért kell a nemzeti kormányt üdvözölni, mert ez a kormány a nemzet jogainak bátor védelmezője.

E határos argumentáció annyira meghatotta a biharmegyei kurucokat, hogy Tisza István gróf indítványára egyhangulag — leszavazták Glatzt és kimondták, hogy a kormányt nem üdvözlik.

A koalíciós vakmerőség e határtalan cinizmusa tullepi a normális határt. A kormány meghátrál és vereséget szenved egy kérdésben és ennek dacára innepelteti magát ugyane dologért kreaturái által.

Az ember nem tudja, vajon a cinizmusuk határtalan, vagy az eszük ment el ezeknek az emberkeknél. Hiszen kézenfekvő és bebizonyult dolog, hogy Tisza István sokkal többet ért el és ezt az egyezséget Szterényi feladta és rosszabb megállapodást kötött. Hát ezért a kormány megérdemelné, hogy vad alá helyezze. Avagy a koalíciós atyafiak bizalma felér egy vad alá helyezéssel? Lehet.

Császári nyílt parancs a Kőzigazgatásban. Az alkotmányos kormányzat, amely 1867-ben az abszolutizmust felváltotta, nem tüntette el a császári kormányzat összes maradványait, mert még az alapvető intézkedések megtételére sem volt elég ideje. Érthetetlen azonban, hogy az alkotmányosság immár négy évtizedes időtartama sem volt elég, hogy a császári kormányzás minden nyomát eltörölje. Egy olvasónk például elküldi nekünk X alispán

szegénylőség, könnyebben határozta el magát a lopás ultima ratio-jára, semmint arra, hogy pénzt vagy kenyeret kérjen az embertársaitól, akik sohasem olyan kellemetlenek, mint mikor valaki rájuk szorul.

E közhelyek megint forgalomba jöttek, midőn a mult hét valamelyik napján bírái előtt állott egy meglehetősen intelligens ember, aki — hogy családját megmentse az éhezés gyötrelmétől — sonkát lopott a szomszéd hentesboltban, amelyet erőszakkal nyitott fel késő éjjel. Valaki felolvasta az esetet az újságból, s megszólaltak a kommentárok.

— Mily becstelenség! — szitkozódott egy úri ember. — Értelmes férfi, iskolákat végzett és nem átal sonkát lopni!

Egy másik meg így kiáltott föl:

— Mily hősieség! Szembeszállni mindennel, még az aljasság látszatával s a komikum átkával is, csak-hogy ennalól adhasson éhező gyermekeinek!

— Te nem tudod, mi a morál, — szolt az egyik.

— S te nem tudod, mi az éhség, — vetette ellene a másik.

Megindult a vitaközlés azon a kérdésen: heroizmus volt-e vagy komiszág, hogy az említett intelligens ember feltörte a hentes boltját?

Egy jeles publicistánk, aki szintén jelen volt a disputánál, így szolt:

— Sose fogjátok eldönteni. Mert ez a becstellet kérdése. S ennél a kényes kérdésnél nem könnyen lehetünk egy véleményen. Ismerek embereket, akik egyformán szigorúan a becstellet magyarázásában, de a becstellet, amelyet védnek és magyaráznak, mindegyiknél más meg más. Olyan az mint a világ, mely minden szempárban különbözőképen tükröző-

dik. Még nem látta két ember egészen egyformának... Mi is tulajdonképen a becstellet? Az embernek erkölcsi szine. De amit tudjátok, a szín, a legállandóbb szín is, folyton változik a levegőtől meg a világosságtól. Másforma, ha a nap süti meg, más az árnyékok oldalán. Vannak aztán színvokok, akik egészen másnak látják, mint a normális szeműek. Volt egy ösemérsőm, aki a faleveleket vöröseknek látta, s van nem egy olyan, aki a legcimeresebb gazember becsteltes fikciónak tartja... A becstellet majdnem olyan, mint bizonyos ételek, amelyeket némelyek — pedig kitűnő nyomruk van! — nem tudnak megemészteni. Az egészséges étvá paraszt épp úgy irtózik az osztrigától meg a csirkemorgatóból, mint a legtöbb jóra való nyárspolgár az ugynevezett lovagias, vagy eksztra-becstellet. S ez az utóbbi, valjuk meg, nem is egyéb, mint afféle osztriga-vagy szarvasgomba-becstellet, melyet jobbra csak azok értenek, akik ezekkel az inyes finomságokkal is élnek. Az ugynevezett általános becstellet — a szabókómé meg a susztersógoré — mely az osztriga- vagy párbajbecstelletben bennfoglaltatik, ilyenformán kevesebb ez utóbbinál. Az eksztrabecstellet derogál az általánosnak. S innen ered az a furcsaság, hogy sok igen-becsteltes férfi, aki nem vét sem a morális, sem a büntetőtörvények ellen, becstellet dolgában nem egyragu azokkal, akiknek teljes a becstelletük. Azokkal tudniillik, akiknek — pro superfluo — megvagyon ez a különleges szarvasgomba- vagy kaszinó-becstelletük is Ami persze nem minden országban van így, mert például Angliában (pedig ott született a gentlemanliness!) létezik ugyan klub-becstellet, a teljes feddhetetlenség alapuló tisztés-

Politikai karcolat.

Jövel Kossuth Lajos . . .

Politikai szatira.

Álmodta: Egy 48-as képviselő.

Most tizenhárom éve, hogy megdicsőültél. Halhatatlan lelked ekkor szállt az egékbe és azóta onnan intézed hazánk sorsát.

Mert bizonynal a Te munkád, a Te műved az, ami hazánkban történt és történik.

Szabad és független lesz a hon. Legjobbaink, köztük elsőszülött fiad, most úgy le acélpörölyvel a békókat, amelyeket évszázadok óta rajtunk tart az osztrák és a Habsburg.

Bethlen, Boeckay, Rákóczi álma teljesedésbe megy.

Független lesz Magyarország és szabad lesz a magyar nép.

Haláod tizenharmadik évfordulóján a haza függetlenségéért harcoló milliók imája száll Hozzád az eget magasságába.

Elveidet és eszméidet hirdető párt uralkodó pártja az országgyűlésnek.

A kormányhatalom birtokosai között is ott ülnek elveid követői.

A miniszterek között, akik az uralkodót tanácsokkal látják el, ott vannak azok is, akik a Te nevadra, a Te zászlódra esküdtek.

És a király tanácsosai között ott van a fiad. Örökös vezetéknednek és irataidnak.

Elszülött fiad, aki bevezette a magyar népet az ígért földjére.

Mi volt tizenhárom évvel ezelőtt a függetlenségi párt?

A függetlenségi párt akkor egy számban ugyan kisebb, de az elvek és eszmék szolgálatában egy tömör bloc volt, amely erős vára volt a függetlenségnek Bécs ellen, a Habsburgok ellen.

A függetlenségi képviselőik hűséges harcossai voltak a függetlenségi lobogónak, felesküdt harcossai a szabadság, egyenlőség és testvériség szentháromságának.

Az arasznyi idő alatt, amelyet haláod óta a mindenség meglutott, milyen változás állott be.

A függetlenségi tábor immáron nem elméletekért küzd, nem teóriákért harcol, hanem gyakorlati igazságokért.

És ha e gyakorlati igazságok ellentétben is

TÁRCA.

A becsüföt.

— A Bajai Hírlap eredeti tárcája. —

Irta: — ó — r.

Régen tárgyalkák már a morálfilozófusok, vajjon mit csináljon az olyan szegény ördög, akinek se munkája, se kenyerre kolduljon-e, vagy lopjon? S valahányszor fölmerül e kérdés, akadnak mindig elnéző hangok, enyhé iteletek, amelyek így szólnak:

A végszükség ez esetében — midőn éhség győri az embert — két ily sorstűdözött közül az fog lopni, aki a becseületesebb, a szemérmesebb ket-tejükből; a kevésbé szegénylős pedig koldulásra fogja magát szánni.

A tolvaj mindig remélheti, hogy titokban marad a cselekménye, s hogy megmenekülhet a rajtérés gyalázatától, — míg a koldusnak, nyilvánosság előtt történvén a kéregetése, nincs reménye, hogy elkerülhesse szegényét. Szegénylős koldusok valójában nincsenek, legfeljebb szegénylős jóltevők vannak, s — elég libásan! — azokat nevezik szemérmes szegényeknek, akiknek ezek a derék emberek enyhítik a nyomorukat. A koldulás fogalma kizárja a szegénylőséget. Aki szemérmes, az nem kéreget; inkább éhenvesz, vagy — lopni megy. A koldus már rég szakított a szemérmézzel; a mindenáron való jóllakásnak s a nyomorult élet továbbtengetésének a stréberje ő, aki nem riad vissza az erkölcsi világ legnagyobb szegényétől, a kéregetéstől sem. Az éhező ember, akiből még nem halt ki e

vannak a Te magasztos elveiddel, az nem a függetlenségi tábor elvtagadását jelenti, hanem azt, hogy a gyakorlati ember találkozik olyan nehézségekkel, amelyek az elméletet hirdetői előtt ismeretlenek.

De azért mi harcolunk a haza függetlenségéért. Harcolunk, mert erre esküdtünk. Harcolunk, mert ezt fogadjuk meg választóink előtt.

Harcolunk, mert ez egyedül létjogosultságunk. Független lesz az ország. Szabad a magyar nép. Az önálló vámtérfelület most viv kemény túslát fiad és az egész ország aggodalma kíséri nehéz munkáját.

A hadsereg magyar lesz. A Rákóczi-induló hangjai mellett esküszik a magyar fiú a trikolorra és a magyar alkotmányra.

A magyar lobogó dicsősége bejárja a világtengereket.

Minden országban becülete lesz a magyar címernek.

Mindezeket kivívjuk, kiharcoljuk. Mert többséget adott nekünk a nemzet tanácsában.

Mert, ha nem tennők meg, megérdemeljük, hogy korbáccsal verjenek ki bennünket a hazából.

De megteszük. Megfogadjuk, esküt is teszünk reá, hogy megteszük. Halld a szavunkat:

Ugy éjjen a koalíció, ahogy megteszük!!!

Küszöbön a létszámemelés.

14 és 35 ezer főnyi létszámemelés.

Százhuszmillió korona költségtöbblet.

Érdekes leleplezéssel szolgál a koalíciós sajtó legújabbban a létszámemelésről. A közlemény meg erősíti azt, amit szászor is megirtunk, hogy még ebben az esztendőben létszámemelés lesz. A dicső nemzeti kormány fogja szállítani a közös hadsereg részére a több ujoncot, mert ennek árán jutott a hatalomhoz, a miniszteri székekhez. A bécsi paktumban kötelezettséget vállalt, hogy az ujonclétszám felemelését keresztülvizsi. A paktumot tudvalevőleg nem merté közzétenni a nemzeti kormány, hiába kérték, hanem, amíg lehetett, azt állította, hogy nem vállalt kötelezettséget a létszám felemelésére. Óvatosságból azonban Wekerle és Jekelfalussy mindig hangoztatták a létszámemelés szükségességét, sőt a szükségességre vonatkozólag még a sarki hordárt is felszólították, hogy tegyen tanúságot.

De hát elvégre is minden ámitásnak vége szakad. Az elvállalt létszámemelés teljesítésének ideje egyre közeledek. Változtatni kell a taktikán. Nem lehet mindvégig félrevezetni. A sajtóiroda tehát kezd új irányban informálni:

lesz létszámemelés!

A miniszterelnökségi sajtóirodától származó közlemény ilyenformán „adja be” a következő létszámemelést.

Elmondja, hogy szeptemberben katonai konferencia lesz, amelyen másodrangú fontosságú katonai kérdések elintézésén kívül a hadügyminiszterium tájékoztatói fogja a magyar kormányt a véderőtörvény revíziójáról. A revízió, mondja a közlemény — a kétévi katonai szolgálat alapján van tervezve és e miatt

ség, de párbaj- vagy tyukszem-becsületet, mely nálunk annyi embernek egyedül erőssége, nem ismernek a szigetországban. Van tehát országos jellegű, sőt lokálbecsület is. Korzikában például a családi becület megköveteli a vérboszt, Württembergben és Ó-Budán nem ismerik ezt a becületet. Az ifjabb Dumas Demi-Monde-jában állítják valakiről, hogy becületes ember, amire azt feleli igen találon a darab esprit-je: Olivier de Jaln, hogy az a városrésztől függ. Tényleg más becület van a Faubourg St. Germain-ben mint a banlieu-n túl, s másforma a Sándor-utcában, mint a százháznál...

Egy pillanatra megállott, s azután az oly emberek naivtásával, akik szenvedélylyel szoktak vitatkozni, hozzátette:

— Kár az ilyenek disputálni!...

Elgondolkozott, s mint ahogy nem opponált neki senki, tovább beszélt.

Néhány év előtt a hűsküti fürdőben felváltva cipeltük a halványképu Jánosiné köpenyét. Hol én bandukoltam vele, hol meg Végh Jancsi vitte boldogan a karján.

Szóval ketten udvaroltunk neki. Muszáj volt ebből bajnak lenni... Mert ha tíz férfi kotnyeleskedik egy asszony körül, abból nem támad semmi veszedelem, amde ha kettő!... Higgyétek meg nekem, az a legkacérabb asszony, aki két emberrel kacérkodik. Rosszabb az, mintha egy tucat udvarlót tart. A mi hölgyünk egyébiránt igen csinos volt s annyi hátrányban részesítte egyik udvarlóját, mint a másikat. Egyikünk se csókolta még meg a kisuja hegyét se. Azt hiszem, egy szemernyivel se szere-

30—35 ezer főnyi létszámemelésre

van szükség, amelynek költségei

százhusz millió koronát

tesznek ki. Megemlíti a közlemény, hogy a Széll-kormány idején a Fejérváry által tervezett kétévi katonai szolgálati idő következtében szükségesnek mutatózó létszámemelés költségei gyanánt 80—85 milliót számítottak ki. Tehát negyven millióval több a mostani költség.

Ezért az óriási követelésért a közlemény sugalmazója szerint, engedmény is kell. S lesz is.

„Az engedmény egyelőre egy elvi nyilatkozatot volna, mely a magyar vezényszónak nemcsak jogát ismerne el, de bizonyos ígéretet is tartalmazna, amelynek azonban a tartalma még nincs pontosan megállapítva s ami ennél talán még fontosabb: egyelőre határideje is bizonytalan.”

Magyarra fordítva ez azt jelenti, hogy bizony nem lesz magyar vezényszó, hanem csak bizonyos tartalmatlan és bizonytalan határidejű ígéret, vagyis semmi.

De még nem készülődünk el a létszámemeléssel. Ez csak az egyik volt s az is a kéteves katonai szolgálat méretével bevont. Az igazi és keserű létszámemelés megcsinálásának beismerése csak ezután következik a közleményben:

„A nagy követelést és a nagy engedményt azonban meg fogják előzni apró követelések és apró engedmények. Így a szeptemberi konferencián tárgyalni fogják s már az ideai delegációjában elintézik a haditengerészet és a tábortüzérség létszámának szaporítását. A hadügyi kormányknak az a kívánsága, hogy

tízennégyezer emberrel szaporítsák a létszám.

E kívánság megokolásul arra hivatkoznak, hogy új hadihajók készülnek el és kerülnek vízre a jövő évben s a haditengerészetnek még annyi katonája sincs, hogy ezeket az új hajókat őriztesse, nemhogy tisztán, vagy éppen harcra kész állapotban tarthassa. A tábortüzérség számára az idén készülnek az új ágyúk, a jövő év február hónapjában már ezer új ágyú lesz a szertárakban, ahol akár be is rozsdásodhatnak, ha a létszámot nem szaporítjuk, mert az új ágyúkhoz nincs ember.

Ez a

második létszámemelés.

S ez már az ideai őszi delegáció céljéről megszavazás végett. Ez az a létszámemelési kötelezettség, amelynek teljesítésére még erre az esztendőre kötelezte magát a bécsi-paktumban a nemzeti kormány.

Mint az előbbi követelésnél, úgy ennél is engedményeket rebesgetnek ellenszolgáltatásként. Ilyenek: a *cimer- és zászlókérdés-rendezés*. Nem új dolog. Maga a szakavatott közlemény beismeri, hogy benne foglaltatik a szabadalvópárt kilences bizottságának programjában s már akkor elfogadták. De Fejérváry tovább ment. A koalíciónak felajánlotta a kérdésként a magyar kőzjognak és a magyar államiságnak megfelelő rendezést, a második állítólagos engedmény volna a *szolgálati nyelv* tekintetében terveh vett némi reform. Ez sem új. Ez a Fejérváry-féle *magyar eszrenyelv*. Ennek megvalósításához azonban a kötelező népiszkolai magyar

nyelvoktatás szükséges. Már pedig ezt elpaktálta Apponyi a nemzetiségiekkel.

Osszeadva az eddig elmondottakat, megállapíthatjuk, hogy most már a kormány maga is nyíltan beismeri, amit eddig letagadott, hogy *még ebben az esztendőben meglesz a létszámfelemelés*. Az egyik: A 14 ezer emberrel való szaporítás. De a küszöbön kísért a másik is: a 35 ezer főnyi létszámemelés is, no meg a százhuszmillió költségtöbblet is.

Bajai gyermeknap.

Kinek kerülne el a figyelmét az a pár szó azon az izléses, szemnek tetsző, kicsinyke plakáton, amelyet az Országos Gyermekvédő Liga ez évben is elküldött Bajára, hogy a jobbjézű emberek erkölcsi és anyagi támogatását kérje áldásos, humanus és hazafias működéséhez.

Gyermeknap! Értjük-e mindannyian e szónak igaz értelmét, nagy jelentőségét? Édes apák és édes anyák, akik kisdedeiket boldogan veszik ölkébe, vagy viszik sétálni a tavasz üde levegőjére, gondolkoztak-e rajta, tudják-e mit jelent egy gyermeknek az édes szülői szívből fakadó, meleg ölelése, az édes anyának életét, pótolhatatlan szeretete? Azt hiszem csak kevesen mondhatják, hogy: igen. Elgondolni, sejtetni lehet ezt, de igazán tudni csak az fogja, aki ezreit látja azoknak a boldogtalan, szerencsétlen, nagyobbrészt apátlan, anyátlan gyermekeknek, akikről a törvény rideg betűi azt mondják: elhagyott.

De hiszen az elhagyott gyermekekről gondoskodik az állam, mondhatná valaki. Igaz. Még pedig a magyar állam példátlan nagylelkűséggel, úgy amint Európa egyetlen állama sem. És mégis az egész magyar társadalom áldozatkész, lelkes támogatására van szükség, hogy azoknak az ártatlan gyermekeknek, akikről a sors mostoha keze a szülői szeretetet elvonta, ezt a mérhetetlen veszteséget csak részben is pótolni, könnyeiket elapasztani, belőlük az emberiség, a szent haza javára becületet, nemesen érző, öntudatosan gondolkodni tudó munkásokat nevelni lehessen.

Ennek a magasztos társadalmi segítségnyújtásnak vezetésére, megvalósítására alakult az Országos Gyermekvédő Liga.

Ugy de, hogy célját elérhesse, pénzre és ismét pénzre van szüksége.

Éppen ezért, arra kéri minden érzni tudó keresetképes polgárt is, adakozzon tehetsége szerint, csak ezen az egy napon, a gyermeknapon, az országos gyermekvédő alap javára.

E hírlapi közlemény szűk keretében

barátok. De nem félsz, hanem kétszerannyit mondtak neki... Előbb elhidegült, idegenkedve, majd sértőleg, kihívólag kezdtek egymással szemben viselkedni. Igen kellemetlenek lettünk s előre tudt látható, hogy nemsokára kenyértörésre kerül a dolog. Játékokban azután egyszer olyan nézeteltérés fordult elő, hogy abba kellett hagynunk a partit.

Én is két uriemberrel tanácskoztam, meg Végh Jancsi is két gentleman-nel vonult vissza. Később pedig ez a négy ur felvette huszonegyórára a párbaj-segédék nevét, s mind a négyen együtt tartottak konziliumot. E tanácskozmány eredménye pedig az lett, hogy másnap korán reggel, mikor a fülemülék úgy daloltak, mint a legjobb koloratur-énekessők, négy fiakker robogott a legközelebbi fenyveserdő felé. Mondanom se kell tán, hogy a négy bérkocsi nagy port vert föl... Hetek óta nem volt eső.

Másfél óra múlva a kocsiak közül kettő kissé lassabban tempóban tért Hűskütra vissza, mert mindegyikben egy-egy fürdővendég ült helyreállított becülettel és összekaszabolt, megfoltozott mellel. Az orvosoknak és segédeknek nem történt semmi bajuk... A lovaknak se — csak valamivel gyengédebben kellett baktatniuk, mert Jancsi és én kissé rosszul éreztük magunkat, s minden hevesebb rázkódásnál azt hittük, hogy elaludtunk... A sebek szerencsére nem voltak olyan mélyek, mint a szemek, amelyek miatt szert tettünk rájuk s néhány napi sápadtság és gyengeség után megint csak a régi türelemmel és a régi szármással cipeltük a halvány asszony pélerin-jét.

... Pár hét múlva otthon Marci pandur, há-

nem irhatom meg részletesen azokat a nagy feladatokat, amelyek a liga által tervbe véettek és amelyeknek a megvalósítása még akkor is későn volna, ha már holnap bekövetkeznek — Nem hagyhatom azonban említés nélkül a nyomorék, gyogyíthatatlan beteg, testi és szellemi fogyatkozásban szenvedő (hülye, vak, siketnéma), szigorubb nevelést igénylő gyermek mai, számba sem vehető ellátását, gondozását és nevelését, akiknek szomorú sorsán első sorban kíván a Liga segíteni.

Hol vannak még ezeken kívül a gyermek szanatoriumok, hol a munkásnők csecsemő gyermekeinek napközi ellátását biztosító otthonok? Mindmegannyi szivettől kérdőjelek. Ezeknek az intézményeknek felállítására, a meglévőnek anyagi és erkölcsi támogatására szintén gondját képezi az országos gyermekvédelő ligának.

Akkor, amikor ma több mint 30 ezer gyermek van állami gondozásban, szinte lehetetlen, hogy a társadalom szívesen és odaadó készséggel ne sietne a liga közvetítésével az állam segítségére ebben az igazán emberi, szociális nagy munkában.

Felhívásaiban a gyermekvédelő liga arra kéri a nagyközönséget, hogy a bevásárlásait lehetőleg a »gyermeknapon,« tehát ez évben, április 2-án és 3-án eszközölje, amikor is az így nagyobb bevételhez jutott üzlettulajdonos szívesebben adakozik a liga céljaira.

Az én lekiismeretem azonban azt sugja, hogy ha csupán a liga előbb említett kérését teljesítjük s csak bevásárlásainkat eszközöljük, anélkül azonban, hogy fillérenekkel magunk is hozzájárulnánk az alap gyarapításához, úgy még semmit, vagy csak oly keveset tettünk, ami szót sem érdemel.

Kereskedő és iparos polgártársaink mellett elvárhatják tőlünk, hogy akkor, amikor ők anélkül, hogy áruik értékét ezen a napon felemelnék, a nagyobb forgalomból és a tömegesebb készpénzbevételből eredő haszon egy bizonyos hányadát a liga céljaira juttatják, mi is mindannyian, akiknek nincs ugyan ezeken a napokon váratlan és több bevételünk, de bizonyára mindenünknek van és kell, hogy legyen egy pár fillérünk az elhagyott, nyomorgó gyermekek javára, adjuk oda ezeknek a filléreket mi is.

Ezeknek a filléreknél az összegyűjtésére pedig alkalmasnak tartanám azt, hogy mindannyian, akik a gyermeknapon, tehát április 2-án és 3-án nyilvános helyre, színházba, étterembe, casinoba vagy kávéházba megyünk s ott fogyasztunk, ne felejtsük meg az elhagyott gyermekekről s amikor számlánkat

fizetjük, adjunk pár fillérrel többet a pénztárnoknak vagy pénzszedőnek azzal: ezt a gyermekvédelő liga javára adom.

Én bízom azokban a pénzkezelő embertársaimban és meg vagyok róla győződve, hogy egyetlen fillér sem fog elveszni abból, amit nekik így adunk át, sőt ők maguk is tesznek hozzá és beküldik az országos gyermekvédelő liga pénztárának, ahonnan ezek az adományok hirlapilag fognak nyugtáztatni.

Viszont kérem azokat, akiket illet, ne utasítsanak vissza egyetlen fillért se és ne sajnálják azt a csekélyke fáradságot, ami csupán abból áll, hogy a gyermekvédelő liga javára kapott filléreket külön zsebbe, vagy tárcába tegyék.

Az áldozatkészség nem egyszer művelt már csodát és áldozatkészséget magaszosabb, humánusabb célra nem kértek soha, mint kér az országos gyermekvédelő liga az elhagyott, segélyre szorult gyermekek érdekében a gyermeknapon.

Halljuk meg e kérés szót!

Testvéri szeretettel fogjon össze szegény és gazdag s ha mindnyájan akarjuk, nem lesz elhagyott, szeretetnélkülözö gyermek az édes, szép magyar hazában.

Baja, 1907. március végén. — y — n.

H I R E K.

— **A főispán a bajai gyermeknap érdekében.** *Ambrozovics* Lajos dr. főispán lelkeshangon meghívására és az ő elnöklése alatt, látogatott érkezeltek volt pénteken d. u. 4 órakor a város közgyűléstermében, mely alkalommal *Drescher* Béla tanár méltatván a gyermekmentés ügyének fontosságát, bajai helybizottság alakult, mely április 2-án és 3-án nagy nyilvános gyűlést fog tartani a nemes célra. Bizton hisszük, hogy a humanizmus jegyében, a főispán bőles vezetése mellett utjára induló derék mozgalom termékeny talajra fog találni a bajai társadalom körében.

— **A kalocsai érsek Baján.** Mint a »Kalocsai Néplap«-ban olvassuk, Baján június hó folyamán lesz bérmas. Az érsek június hó 18-án érkezik városunkba, 19-én osztja ki a bérmas szentségét és június hó 20-án utazik el Bajáról. Vármegyénkben a bérmas május hó 8-án veszi kezdetét (Szabadkán) és végződik Baján június 20-án.

— **Kossuth Lajos emlékezete.** Március 20-án volt tizenhárom éve, hogy Kossuth Lajos Turinban kisenvedett. Halálának évfordulója alkalmából a középületekre kitűzték a gyászlobogót s a Kossuth Lajos Női Kör a Deák-téri evangélikus templomban gyászistentiszteletet tartatott. Az istentiszteletre megjelent *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter is,

két unokaöccsének: *Ambrozovics* Dezso dr.-nak a Képzőművészeti Társulat titkárának és *Ambrozovics* Lajos dr. *bajai főispánnak*, meg számos országgyűlési képviselőnek társaságában.

Az istentisztelet egy zsoltár elnéklésével kezdődött, amely után Horváth Sándor mondott szép emlékbeszédet Kossuth Lajos felett, amit azzal végzett be, hogy a hazáért éljünk és ha kell, érte meghaljunk! A pap imája után ismét fölzörgött a kóruson az orgona s a gyülekezet az orgona hangjainak kísérete mellett álva énekelte el a Himnust. Istentisztelet után a gyülekezők kivonultak a keresési sirterbe Kossuth sírházhoz.

A kora reggeli óráktól fogva igen sokan zárandokoltak Kossuth Lajos sírházhoz, amelyet ez alkalommal babér-, pálmák és az örökzöldek egész tömege ékesített. Kilenc óra tájban érkezett a sírhoz *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter és letette a kriptákra bábérlevélel és piros kaméllákból font hatalmas koszoruját, melynek fekete selyemszalagján az felírás: *„Féltétellen edesatyjuknak, Kossuth Ferenc és Lajos Tivadár. Ezenkívül még egy koszorút tettek le, melyet a betegeskedő Ambrozovics Bélané Mesalényi Lona és Ambrozovics Lajos dr. bajai főispán küldtek.* Ruttkayné Kossuth Lujza, szobrának talpatára az Ambrozovics család virágcsokrák helyezték el.

Az országgyűlési képviselő Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterrel tizenegy órára értek ki a temetőbe. A sír körül nagy közzéng vírta az érkezőket. A pálmákkal és babérfálkkal díszített sírnál *Hock János országgyűlési képviselő magas szárnyalású beszédet mondott.*

A beszéd elhangzása után Kossuth Ferenc meghatottan szorított *Hockkal* kezét, miközben a párt hatalmas babérszuszoruját letették, melynek nemzeti színtű szalagján az a felírás állott: *„Az ország függetlenségéi és 48-as párt, Kossuth Lajos halhatatlan emlékének. Ugyanekkor Pally Sándor, a kereskedelmi miniszter titkája az eperjesi vasutasok »A haza halhatatlan apostolának« feliratú koszoruját tette le a sírra. Ezután Kossuth Ferenc és a képviselők, a tömeg élmezése közepette kocsiba szálltak és elhagyták a temetőt.*

— **Uj bajai adóügyi osztály.** Baja város közgyűlése tudvaleg a számvéleőséget és az adóügyi osztályt különválasztotta és az erre vonatkozó határozatot jóváhagyás végett föltérjesztette a belügyminiszternek. Minthogy a belügyminiszter jóváhagyó leirata 40 napon túl sem érkezett meg, a tanács, támaszkodva az 1886-iki törvény 5. szakaszára, elhatározta, hogy a miniszteri jóváhagyás bevéása nélkül a közgyűlés határozatának érvényt szerez. Ennélfogva *Moder Géza* dr. tanácsnokot a tanács az adóügyek vezetésével megbizta. Az új adóügyi tanácsnok a héten vette át az adóügyi osztályt. Az adóügyi osztály teendője a földadókataszter nyilvántartását vezetni, a birtokváltozásai illetékeket kivetni és előírni, az állami és városi adókra, jutalékokra és illetékekre vonatkozó számviteli teendőket végzni, végül az adóügyi osztály saját közegei által az adó tárgyak és adókötelezettség összeírását teljesíti, gyűjti az adóvalomásokot, kivetni a községi kivetés alá tartozó állami, ugy a községi adókat. Figyelmeztetjük az adózó közönséget, hogy adóügyekben ezentul kizárólag az adóügyi tanácsnok ad felvilágosítást és értesítést a délelőtti hivatalos órákban. Hivatalos helyisége: városi székház emelet 20. ajtószám.

zunknak e barátja — valamikor nálunk szolgált s mikor láttuk, hogy szemire se használható, bepártfogoltuk a törvényházhöz — átnyújtott nekem egy kékszínű idézőlapot, amelyre csak e vésez szavak voltak nyomtatva: Meghívás büntetőügyben. Idézés volt a vizsgálóbíróhoz a most elmondott főbenjáróügyben.

A pandur nem éppen nagy tisztelettel így szólt: — Ugy látszik, hogy valami huncutságba tetszett keveredni.

S a fejét csóválta.

Néhány további hét múltán megint hozott egy írást: a végzést, melylyel engem és büntársaimat páriavadi vétsége miatt vád alá helyezett a tekintetes királyi törvényszék, s egyszersmind ezen bűn megtorlására a végtárgyalást is kitzűte.

Most már csak úgy félvállról, foghegygyel köszönt, s azt jegyezte meg:

— Mi lesz a világból, ha már az urak is kriminálisba kerülnek minduntalan?

S aztán megkérdezte, nem szégyenlem-e adolgot? Nevettem s megkínáltam egy szivarral, abból a fajtaból, a minőt a törvényszéki elnök szokott szívni. Megvetéssel fordult el, s visszautasította a szivart.

— Jobb lesz, ha jó ügyvéd után néz az ur — morgott. — Mert még valahogyan benne marad a szószban.

Ugy látszik, nem akarta az olyan rovvott embernek a szivarját szívni, aki benne van a szószban. Ha ezentul az utcán találkoztunk, alig nyult a sapkájához, s mikor egyszer nyájasan megszólítottam, csak nagynehezen állt szót.

— Engem ugyan nem békéltessen a tekintetes ur — mondá. — Békéltesse inkább az öreg nagy-

ságos urat; az tudom, sose álmolta volna, hogy ilyen históriába fog keveredni a fia.

Aztán bizony elítéltek ő felsége a király nevében nyolc napi államfogházra, amelyet szerencsésen kitöltöttem Szegeden. Szép nyolc nap volt, életemen egyik legszebb hete. Ott volt *Jancsi* is. Együtt ittünk és kártyáztunk vele, s üres negyedóráinkban beszélgettünk a szép *Jánosin*ról, aki miatt verekedtünk... Hol van még a világon olyan aranyélet, mint egy magyar királyi államfogházban? Alig akartunk kimenni belőle, mikor letelt az időnk. De kitétek bennünket. Azt mondták, ha a kuriának elég volt a nyolc nap, legyen elég nekünk is...

Mikor hazajöttem, s újból kezdtem írni a vezércikkeimet, mindenki gratulált, s a laphoz érkező elismerő levelek egyre bizonyították, hogy a Szegeden élvezett finom francia pezsgő és ugyanolyan konyak csak lendületesebbé, emelkedettebbé tette a stílusomat. Rendbe jöttem, kibékültem az egész világgal, s emelt fővel mentem el még *Hentaller* Lajos mellett is... Csak házunk régi barátja, az öreg *Marci*, nem gratulált. Sőt már nem is köszönt.

Elfordította a fejét, akárhol látott meg, s nem kívánt volna jónapot egy faluér se. Azt hitte valószínűleg, hogy elzúllottam, hogy szegényt hoztam a familiára, s hogy mert börtönt laktam, nem tartozom többé a becsületes emberek közé. Minek álljon velem szóba ő, aki egyszerű, csekély ember, de még sose volt bezárva?

S talán igazra volt neki? Talán helyesebb az ő érzése, mint a miénk? Feleljetek, ha tudtok, erre a nagy talán-ra!

Mert lám, az én kedves barátom, *Végh* *Jancsi* és én szíves-örömmel levágtuk volna egymásnak fülét

egy halvány asszony szeméiert. Ami nem egy embernek a véleménye szerint van akkora hiba, mint az, ha valaki, akinek élesen jagatnak otthon a gyerekei, feltör egy hentes boltot. Hanem hát a törvény jobban védelmezi a sonkákat, mint az emberi füleket s jobban bünteti azt, aki disznóságokban, mint azt, aki emberi tagokban tesz kárt... Mondhatom nektek, hogy bár egynehány miniszter és egy sereg püspök szívesen viszozna a kalapemelésemet, nekem nagyon rosszul esik még mindig, hogy az öreg *Marci* pandur olyan rossz véleménynyel van rólam, s nem akar az sipkájához nyulni, ha találkozik velem. Az ő boszus, kedvetlen vén aca igen nagy szemrehányás nekem s lemondanék egy pár valóságos belső titkos tanácsosnak a leereszkedő fejbőlintásáról, ha rávehetném valahogy ezt az öreg szolgát, hogy higgyen megint a becsületemben...

Igazán, nem vagyok tisztában a becsülettel. A *Marci* pandur sincs tisztában vele. S azt hiszem, ti se vagytok máskülönbön. Lám, a *Marci* városrészeben én nem vagyok becsületes. És mindenütt talán senki se az. Amiből persze az is következik, hogy mindenütt senki se becsületlen. Valahol mindenkinek van egy kis becsülete, valamely országban, városban, városrészben, utcában vagy valamely klikknél, egy bizonyos csoportnál. S egy félelem és gáncs nélkül való lovag se mondhatja el, hogy becsületben áll mindenütt.

Valamint a világot, ugy a becsületet is különböző színben látja az emberiség. Azért mondtátok annak a szegény sonkatolvajnak a cselekedetét aljasságnak is, meg hűsiségnek is.

Ugyan melyik?

— **Betöltendő állások Baja városánál.** A Lengyel Andor volt városi pénztári ellenőr elhunytával megüresedett, a X. fizetési osztályba sorozott bajai pénztári ellenőri állásra, illetve az ennek előléptetés útján történő betöltése esetére üresedésbe jövő egyéb tisztviselői és illetve kezelői állásra a pályázat ki van írva. Pályázati határidő: március 27. A pályázati kérvényeket Baja város főispánjánál kell benyújtani. — Baja város törvényhatóságánál üresedésbe jött s évi 600 korona kezdő és 5 évenként 3-szor, mindannyiszor 100 koronával emelkedő fizetéssel és szabályszerű ruhajárandósággal javadalmazott városi hajdu állásra szintén ki van írva a pályázat. A pályázni öhajtok felhívhatók, hogy kedőn felszerelt folyamodványukat Baja város polgármesteréhez folyó évi április hó 14-ig terjesszék be. Igazolványos altszitek a törvény értelmében a kinevezésnél előnyben részesülnek.

— **Személyhajózárok.** Az I. cs. és kir. szab. D. G. T. a következők hajózárok értesítését bocsátja ki:

Budapestről—Mohácsra naponta délnél 12 órakor. Bajáról—Mohácsra naponta este 8 ó. 5 pr. és kedd, péntek vasárnap reggel 3 ó. 55 pr. Bajáról—Orsovára és Galacra: vasárnap, szerda és péntek reggel 5 ó. 40 pr. Budapestről—Orsovára és Galacra kedd, csütörtök és szombat este 10 órakor.

— **Színházi hír.** A Farkas-féle színtársulat, mint értesülünk. április 9-én kezdi meg a 8 hetes bajai színi szeszt.

— **Casino estély.** A bajai Casino husvét hétfőn nagyszabású estélyt rendez, mely iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik.

— **A bajai építkezési kedv föllendítésére** is igen jótékonyan hatna, ha törvényé válnék az a szép idea, mellyel dr. Fischer Jákó szabadkai törvényhatósági bizottsági tag állott Szabadka város közgyűlése elé. Dr. Fischer Jákó indítvány az volt: »Mondja ki a város törvényhatósági bizottsága, hogy felir a magyar országgyűléshez annak törvénybe iktatása iránt, hogy a házadoménység 15, illetve 20 évben állapíttassék meg; és pedig a már volt házhelyeken építendő házak után 15 évben, az új, pusztá telken épült házak után pedig 20 évi időtartamban.»

— **Aljegyzőválasztás.** Regőce község képviselőtestülete március hó 16-án tartott ülésében Szélinger Jakab eddigi helyettes egyhangulag aljegyzővé választotta.

— **Katonák virágnyelve.** Az aradi harmadik honvédszázad-czred egyik fiatal hadnagyát illetékes hatóság a minap elélté 14 napi kaszárnyafogságra, mert egy román unjoncot »kutya oláh»-nak titulált.

Az erős magyar érzésű huszártiszt letlívén a büntetését, megjelent a kávéházban, ahol egy barátja mosolyogva mondogta neki:

— No, remélhetőleg te sem fogod többé kutya oláhnak nevezni a román közlegényt!

Amire a hadnagy elkéseredve felelt:

— Igazad van. Ezt többé nem fogom mondani. De azt senki se tilthatja meg nekem, hogy így ne tiszteljem meg a román bugrist: »Azt a háztségségit annak a hegyi francia nagyapád fekete-koponyájú unokájának!»

— **A répmag impregnálásáról.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földmívelésügyi és növénytermesztő szakosztálya Kerpely Kálmán tanár elnöklésével ülést tartott, amelyen Rázós Imre gazdasági akadémiai tanár tartott szakelőadást a répmag impregnálásáról és ennek gazdasági jelentőségéről. Az értekezletről szóló tudósítást részletesebben áttanulmányozva, nekünk még volna néhány szavunk a tárgyhoz, mert mintha kis konkurrencia-izt éreznénk ki a dologból. Az értekezleten ugyanis magkereskedők is vettek részt és pedig olyanok is, kiknél nem szerezhető be az impregnált répmag. Az értekezletnek olyan színezete volt, mintha azt a gazdák védelmére (?) tartották volna! Szép és nemes szándék, de talán nem is volt rá szükség, mert az impregnált répmag, melyet Ma u t h e r Ö d ö n budapesti magnykereskedő hoz forgalomba határozottan sokkal jobb a nem impregnáltnál. Az impregnált répmag 11 év óta elért sikereit nem lehet tudományos értekezletekkel kisebbiteni, mert azt az ellen védi ezer meg ezer gazda, kiknél évek óta mindig jelenen vált be.

— **Inokválasztás Csávolyon.** A bajai járásbeli Csávolyon a napokban volt Vojnits Máté főszolgabíró elnöklése alatt az irnok-végrehajtóválasztás, 7 pályázó közül öt lett jelölve az állásra. Az öt közül Rónay Géza Kecskemétről lett egyhangulag megválasztva. Hollósy Elemér visszalépett.

— **Leleplezett bácsmegeyi pángermánok.** Az elmúlt vasárnapra több bulkeszi polgár népgyűlést hívott össze azon indokolással, hogy ott a többi, ugynevezett »nemzetiségi párt»-ok mintájára a »német néppárt»-ot megalakítsák. A járás főszolgabírája azonban rájött, hogy ezen gyűlésnek voltaképeni célja nem a »német néppárt» megalakítása, hanem, hogy pángermán izgatás történik, amiért is azt nem vette tudomásul. Így a gyűlés elmaradt. Valóban nem is kellene még egyéb, hogy a tót izgatásokon kívül most pángermán izgatás is dúlja vidékünknek elegendő békés közéleti viszonyait. Az efféle jelenségeket már csirájában kell kiirtani — az apostolokkal együtt.

KÖZGAZDASÁG.

Baja város selyemtenyészése 1906-ban.

Most került közkézre a tavalyi év selyemtenyészéséről szóló jelentés, abból közöljük a következő bajai érdektű adatokat:

Baja városban 1906. évben közterületeken és kőzutak mellett 3.504 lomszedésre nem alkalmas és 1.910 lomszedésre alkalmas szederfa volt. A szokásos csonkítás után 1.810 lomszedésre alkalmas szederfa állt rendelkezésre a selyemtenyészőknek. Jutott egy selyemtenyészőre átlag 27 fa. A magántulajdonban lévő szederfákra kívül a fenti szederfákra köszönhetjük, hogy 65 selyemtenyésző 1.074 kgr. gubót termelt és 1.948 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyészőnek 29 korona volt, legmagasabb keresete pedig egy tenyészőnek 64 koronára rugott. A selyemtenyészés megkezdése óta 78.863 koronát fizettek ki a városban.

Szederfaállománya: Az országos selyemtenyészési felügyelőség kiosztott részint a városnak, részint a városban lakó magánfeleknek 1906 ban 600 kiültetésre alkalmas szederfát; 500 drb 2—3 éves szederfacsemétét. Működése óta pedig kiosztott a városban 3.158 drb kiültetésre alkalmas szederfát; 35.100 darab 2—3 éves szederfacsemétét.

Elhelyezhető volna még részben új ültetés, részben pedig pótlás gyanánt a Csátalja felé vezető városi közúton 100 darab szederfa.

Ez évben tönkrement 595 drb fiatal szederfa. A faiskola rendezés alatt áll.

Városunkban a selyemtenyészők száma 97-ről 65-re apadt. Az átlagos kereset azonban 24 koronáról 29 koronára emelkedett. A legmagasabb keresete, 64 korona 14 fillér, Nehoczki Évának volt. 8 tenyészőnek hernyói, elhanyagolás következtében elpusztultak. Figyelmeztetjük ezeket, hogy jövőre tartsák be a selyemtenyészési felügyelő utasításait, akkor elérhetik azt az eredményt, mit a városban a legjobb tenyésző 64 korona 14 fillér keresettel elért, sőt még azt is, amit e vármegyében Káty községben Putnik Perszának 162 korona 46 fillér legmagasabb keresete kitett. Nagy kár, hogy a város szederfaállománya a lakosság által selyemtenyészésre nincs kihasználva. Hiszen nagy városokban is foglalkozik a lakosság selyemtenyészéssel. Ugyanis Zombor városában az idén 18.634 korona volt a selyemtermelői keresete. Reméljük, hogy e városban is szorgalmasabban fognak hernyót válni. Szabad legyen felkérni a városi hatóságot arra, hogy a selyemtenyészést vegye szives pártfogásába és szaporítsa a szederfák létszámát. Nagyon célszerű lenne, ha a hatóság egy állandó szedreskertet létesítené. Nagy városokban belátták ennek előnyös voltát, számos helyen van már szedreskert. A többi között Zentán, Pancsován, Nagykikindán stb. Melegnek kérjük a hatóságot, hogy sziveskedjék a faiskolát berendezni. Az idén az országos selyemtenyészési felügyelőség adott a városnak 600 darab kiültetésre alkalmas szederfát és ezzel együtt kiültettek 1015 darabot, korával, tuskéval ellátott és öntöztek is, ennek dacára mégis elpusztult 595 drb fiatal szederfa. Ennek oka valószínűleg a helytelen ültetés lehet. Kérjük a városi hatóságot, sziveskedjék utasítani a városi kertészeket, hogy a fáültetésnél ügyeljenek arra, hogy az szakszerűen eszközöltessek. Sajnos, a városban lomszedésgátás esete is fordult elő. Az illető tettest a városi rendőrkapitányság 5 koronára megbüntette, hogy így eseteleknek eleje vettek, nagyon kérjük a hatóságot, miszerint tenyészés ideje alatt sziveskedjék aziránt intézkedni, hogy a lomszedést városi közegek ellenőrizzék. Meleg köszönettel adozunk Weiss Nándor városi tanácsosnak a szederfatenyészés felkarolásáért.

Segédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

Ad. 1129/1907. tkv. szám.

Utóajánlati árverési hirdetmény.

Klauber Salamón utóajánlata folytán, dr. Kelemen József ügyvéd által képviselt Klauber Salamón javára Nagy Ferenc végrehajtást szenvedett elleni 7007/1906. tkv. sz. végrehajtási ügyben az utóajánlati bírói árverés 150 K tőke, ennek 1905. évi március hó 8-tól járó 5% kamatai, 115 K 45 fill. eddig megállapított és 12 K 45 fill. árverés kérelmi és még felmerülő költségeknél kielégítése végett az 1881. LX t.-c. 144. és 146. §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő a Rém községhez tartozó borotapusztai 989. sz. betétben A) 1. 1—9 sor. 56/389. 56/390. 56/391. 60/179. 60/180. 60/181. 64/2/c. 64/2/d. és 64/2/e. hrsz. alatt foglalt az 5. és 6. tized dűlőben fekvő 11 hold 400 négyszögölnyi erdő és legelőre egészben tehát nemcsak a végrehajtást szenvedett, hanem a társtulajdonos Béri Teréz jutalekára is 194 K kiküldési árban ezzel elrendeltetik és annak Rém községében leendő megtartására 1907. évi április hó 4. napjának délelőtti 10 órája kitzetik.

1. Árverezők tartoznak a kiküldési ár 10% -át készpénzben vagy övadékképes papirban a kiküldöttnek átadni.

2. Az ingatlan a kiküldési áron alul eladati nem fog.

Bácsalmás, 1907. évi február hó 11. napján. A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Dr. Terjék,
kir. albiró.

Premier-kerékpárok

elsőrangú minőségben.
Utóéletlenül olcsók.
Osztórak-magyar gyártmány

Egyedüli elárúsító:

LÁZÁR SÁMUEL
BAJÁN.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsic. comp.,

a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényél, csúszlás és meghűléséknél, bedörzsölés-köppen használatra.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan áruvet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K.1.40 és K.2.— és ügyszólván minden gyógyszerboltban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerátára az „Arany orozslánhoz”
Prágában.

Elisabethstrasse 5. neu.
Mindennapi szükölés.

Legközelebbi húzásokra a legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 drb. Erzsébet királyné sorsjegy

Huzás: március 1-én, július 1-én és november 1-én.

Évente

1 drb. Józsv sorsjegy

Huzás: május 15-én és november 15-én.

hét

1 drb. Bazilika sorsjegy

Huzás: március 1-én és szeptember 1-én.

huzás!

Legnagyobb főnyeremény **100.000 KOR.** Évi összes nyereményei **427.300 KOR.**

Ezen állandó értékkel bíró **40 havi 2 kor. 40 fill. részletfizetésre kapható eredeti öt sorsjegy**

ELFER és ADLER bank és váltóüzletében **BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCA 7. szám.**

Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számaival ellátott részletet azonnal juttatjuk el. — Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

Fontos lótulajdonosoknak!

A

Thanhofer

állatorvos által készített

balzsam,

lovak kólika-baja ellen, mely évek hosszú sora óta a görcsök minden neme, felfuvódás és egyéb bajok ellen, ezer esetben valóban csodahatással használtatott, minden lótulajdonosnak a leghatásabban ajánlható. — Aki e balzsamot a használati utasításhoz híven használja lovánál, feltétlenül hatásra számíthat. — Egy üveg, használati utasítással 30 fillérbe kerül. Négy üvegnek kevesebbet nem szállítok. — Kapható az összeg előleges beküldése mellett,

THANHOFER

állatorvosnál

Mahrenbergben, a Dráva mellett

6. szám.

Jó házból való

középiskolát járt flu

tanulónak

felvétetik

KOLLAR A. könyvkereskedésében.

Téglamestert

ki a körkemence égetést fával érti 6.000.000 téglá és cserép kiegészéséhez azonnal beléphet. Ajánlatok bizonyítványok másolatával alanti címre küldendők:

Kohn L. Ignác

téglagyáros

S Z E G E D. Kispalota.

Ház-eladás.

Bácsbokod (Bikity) községben, a vasut, gőzmalom és műút melletti 512 sz. ház, melyben **fűszerkereskedésnek** és mellette alkalmas **kocsmái helyiség** is van, folyó évi április hó 25-ig **szabad kézből eladó.**

Elsőrendű, olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

SZIVÓGÁZMOTOROK.

Tüzelőanyag szükséglet **1-1½ fillér óránként** és lóerőnként. Elektromos világítási és malomberendezések, takarmányozó kamrák.

➔ **Benzinmotorok, benzinmotoros cséplőgépek.** ➔

HAJÓS és TÁRSA

okleveles mérnökök motorvállalata.

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám. — Telefon 66—99.

Kérjen referenciát! Elégeden vevőink nincsenek! Legmészebb menő szavatosság!

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi iparképzésért

aranyéremmel kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-, diszművek-, ifjúsági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek-, mindenemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajzpapírok, író- és rajzszerk, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hirdlapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadottnak.

Hirdetések a BAJAI HIRLAP-ba mérsékelt áron vétetnek fel.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel ízletesen állít elő műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, közigazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból.

Bármilyen **könyvnyomda** munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Diszkönyv- kötészetem

Diszművek, Folyóiratok, **mindennemű könyvek** egyszerű és diszes bekötésére, továbbá képkeretek, (Passepartous) íróaljzatok, stb. előállítására van berendezve.